

Lina

Axelsson Kihlblom har ett tydligt mål: Det ska inte synas i resultaten att nästan alla hennes elever har utländsk bakgrund. Och på två år har hon fått Ronnaskolan i Södertälje att nå helt nya nivåer.
– Men jag är ingen superkvinna, säger hon.

Text Katarina Bjärvall Bild Marta Bordin

"Inget gör mig så ledsen i hjärtat som segregering", säger Lina Axelsson Kihlblom, rektor för Ronnaskolan i Södertälje.

Ixpeditionen på Ronnaskolan i Södertälje står en sjuårig knatte med en stor rygg-säck. Han har med sig sin pappa och ett intyg på att han inte orkar gå upp på berget till den paviljong där hans klassrum ligger.

– Kom, vi provar! säger Lina Axelsson Kihlblom.

Följd av pojken, pappan och en lärare som tolkar arabiska kryssar hon på höga klackar över skolgården. I backen möter hon en sprudlande ström av ungar som ropar "hej rektorn!" och kramar hennes tajta kjol.

På toppen vänder hon sig mot pojken.

– Du är ju jättestark!

Han kikar upp snabbt, kisar och ler minimalt.

Lina Axelsson Kihlblom leder sedan 2011

F-9-skolan Ronnaskolan med 800 elever. Den ligger i miljonprogrammet Ronna där en överväldigande majoritet av de boende har utländsk bakgrund, de flesta från Irak och Syrien. Andelen nyanlända är hög – minst en femtedel av eleverna på skolan har bott i Sverige kortare tid än två år.

När Lina Axelsson Kihlblom tog över Ronnaskolan var 52 procent av niondeklassarna behöriga till gymnasiet; två år senare hade den andelen stigit till 76 procent.

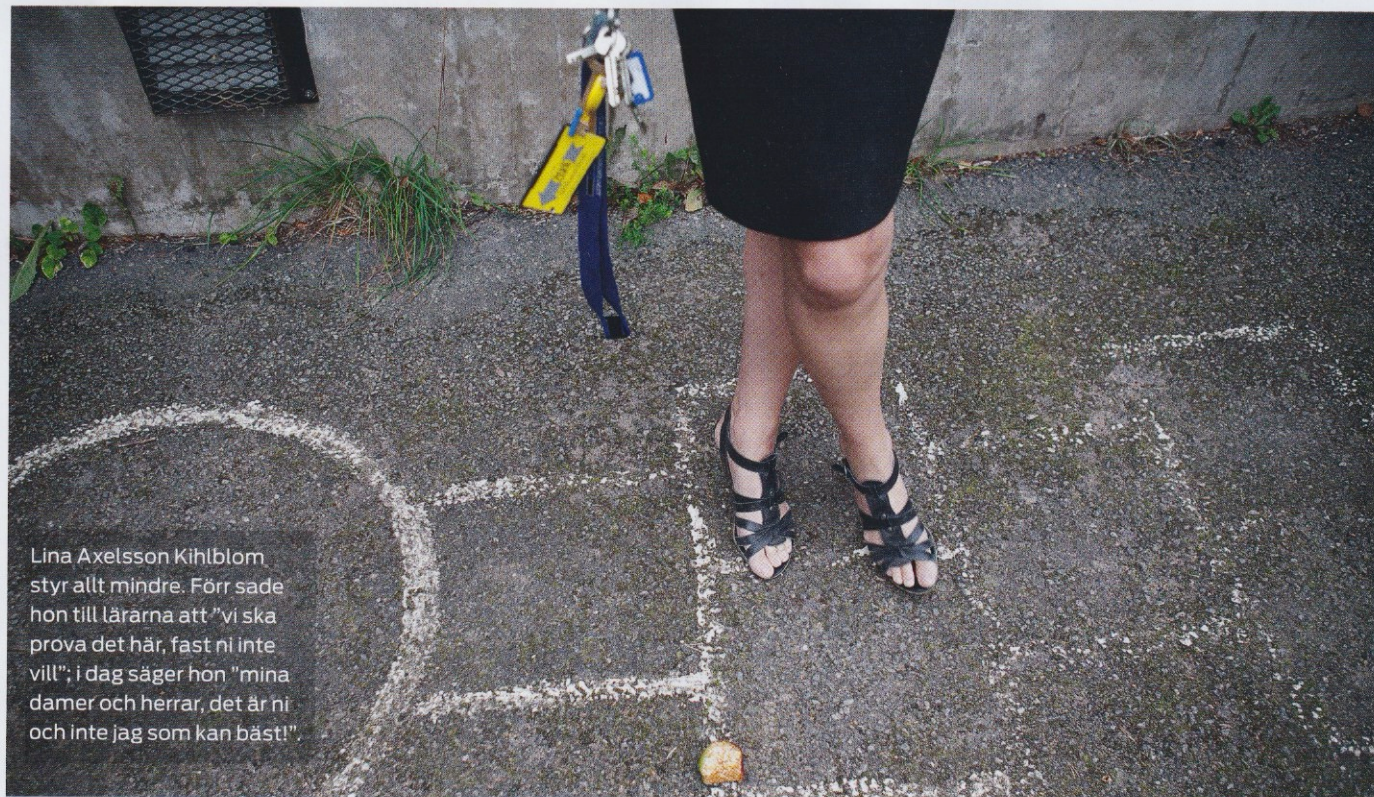
Hur är det möjligt? Lina Axelsson Kihlblom sitter på sitt tjänsterum, med utsikt över ett tjärpapptak och en stor fläkttrumma, och funderar. Hon ser ut som om frågan är ny, vilket är förvånande med tanke på att hon var en av huvudpersonerna i UR:s tv-serie *Rektorerna* och är van att reflektera över sitt jobb, även i medierna.

– Det viktigaste är att måla målet, säger hon eftertänksamt. Att måla upp en bild av hur det ser ut här på skolan när vi har lyckats.

Vägen dit hade hon ingen aning om för två år sedan, men hon menar att hon nu har hittat sambanden mellan allas personliga utveckling och organisationsutvecklingen.

Skolan var först ut i Södertälje kommun med att införa en tvåläraarmodell, vilket betyder att det ska finnas två ämnesbehöriga lärare i klassrummet på alla lektioner.

”*Det viktigaste är att måla målet, att måla upp en bild av hur det ser ut här på skolan när vi har lyckats.*

Lina Axelsson Kihlblom styr allt mindre. Förr sade hon till lärarna att "vi ska prova det här, fast ni inte vill"; i dag säger hon "mina damer och herrar, det är ni och inte jag som kan bäst!"

– Det är en dyr konstruktion, men den är effektiv.

Modellen bidrar till att lärarna kan ha, som Lina Axelsson Kihlblom säger, stenkoll på alla elever. Även hon själv är vaksam på enskilda elever, särskilt dem som måste höja sina resultat för att få plats på gymnasiet. Dem träffar hon, tillsammans med föräldrar och lärare, hela nian i regelbundna samtal om elevens mål och vägen dit.

Skolan har också slutat att placera nyanlända elever i förberedelseklass. De får genast börja i en vanlig klass och sedan läsa svenska som andraspråk en heldag i veckan.

– De får chansen att visa att de är enormt duktiga. De slipper pseudomiljön och hamnar i en vanlig svensk klass med svenska kamrater.

Bara ett fåtal av dessa svenska kamrater har svenska som modersmål. Språken är många, liksom kulturerna och erfarenheterna av utsatthet i olika former.

– Det gör att man förlorar lite i effektivitet. Men i stället vinner man i trygghet och igenkänning. Lina Axelsson Kihlblom har varit tydlig med att höga förväntningar är nyckeln till framgång för barn i Ronna. Hennes mål är att före 2015 ska andelen behöriga till gymnasiet här vara högre än riksgenomsnittet, som var 88 procent våren 2013.

Att nästan alla elever har utländsk bakgrund ska alltså inte synas i resultaten. Är det rimligt? Irakiska barn är lika smarta som svenska, säger Lina Axelsson Kihlblom. Självklart, men om ett irakiskt barn har missat flera års skolgång, sett bilbomber detonera och har föräldrar som inte kan svenska, ska man då ha samma krav på det barnet som på ett barn med svenska föräldrar?

– Oddsens kan vara sämre i individfall, men man måste tänka nytt. De här eleverna har inte det akademiska språket. Men man kan till exempel tänka juridik utan att kunna läsa ett PM på kansli-svenska – i stället kan man kanske se ett sammanfattande klipp på Youtube. Eleverna är inte dumma eller lata, de är smarta – det är ett effektivt sätt att jobba.

Mobilen ringer, Lina Axelsson Kihlblom svarar – det gäller en rekrytering till fritids.

En stor andel av de anställda på Ronnaskolan har själva utländsk bakgrund och talar svenska med brytning.

– En engagerad och positiv lärare som kan ➤➤➤

Gör: Rektor för Ronnaskolan i Södertälje.

Ålder: 43 år.

Bakgrund: Jurist, terapeut.

Familj: Två barn, fyra och fem år.

Intressen: Inredning, konst och drömmar.

Senast lästa bok: Manus till en självhjälpsbok om enklare tänkande som hon har skrivit själv.

Tycker om med jobbet: Utveckling i stort och smått.

Skulle helst slippa: Städa skrivbordet.

Alternativ karriär: Konstnär.

"Jag trodde när jag gick i skolan att jag visste vilka det skulle gå bra för, men tjo vad fel jag hade. Det är så många osynliga faktorer som avgör", säger Lina Axelsson Kihlblom.

tydliggöra målen och coacha eleverna dit kan ha ett dåligt språk och ändå fungera väldigt bra.

Möjligheten att välja skola har gjort att många föräldrar som har höga förväntningar på sina barn flyttar dem från Ronnaskolan. Lina Axelsson Kihlblom menar att detta har förstärkt segregeringen.

- Samhället måste visa föräldrar att framtiden inte bestäms av vilken skola ett barn går i eller om några klasskompisar eller fröken bryter. Det är så många andra faktorer som avgör om man blir en skattebetalande medborgare med ett rikt känsloliv.

Det är dags att avveckla det fria skolvälet, tycker Lina Axelsson Kihlblom.

- Bor man på ett ställe så ska man gå i den skola som finns där. Föräldrarna ska koncentrera sig på sina egna barn och inte på andras. Och friskolor borde ha ett eget upptagningsområde och ta sin del av samhällsansvaret.

Skulle hon vilja ha sina egna barn på Ronnaskolan?

- Inte den första terminen jag jobbade här, men nu skulle jag det.

Mobilen ringer igen men den här gången verkar Lina Axelsson Kihlblom inte höra den, så engagerad är hon i samtalet.

När fokuset är på de elever som har svårt att klara skolan finns en risk att andra grupper hamnar utanför. Till exempel de ambitiösa som siktar på högkvalificerade yrken. Men genom tvålärarmodellen kan skolan ge även dem det stöd de behöver, menar Lina Axelsson Kihlblom.

En annan grupp som kan hamna utanför fokus är elever som lever med en hedersproblematik. Skolan har startat en tjejgrupp som leds av unga lärare med egna insikter i sådana problem.

- De talar klarspråk om vilka förväntningar man kan ha på livet. Att man ska våga kämpa för sina egna mål.

Killarna är svårare att nå. Ett sätt är, menar Lina Axelsson Kihlblom, att ta vägen via skolpresentationerna. Den som lyckas i skolan kan våga vara friare och inte ge efter för förtryckande strukturer, är tanken. Hon ser tecken på att det lyckas när hon

sitter i elevhallen och pratar resultat med eleverna.

– Då hör jag de där tuffa killarna som tidigare kunde skryta med att de hade nitat någon ropa "ah, jag är bättre än dig i matte!"

Lina Axelsson Kihlblom är en stark auktoritet men samtidigt precis så lyhörd som man måste vara om man ska få elever och lärare att må bra i en organisationsförändring som den här. Empatiskt ledarskap, kan man säga.

Det händer att jobbet blir för tufft, som när en pappa bröt ihop just vid det här mötesbordet där vi sitter.

– Han ställer sig upp och bara gråter ut sin ångest! Och jag ska sätta mig med min budget en timme senare. Sådana händelser, och när barn utsätts för övergrepp – då måste man ta hjälp. Jag är ingen superkvinna.

Lina Axelsson Kihlblom har vänt sig till kommunens personalhälsovård och fått samtalsstöd där.

Faktum är att hon själv har läst psykoterapi – och är utbildad jurist. Hon har svårt att säga vilken roll dessa meriter spelar för henne i dag.

– Vad som är jag och vad som är akademien, det vet jag inte. Men det juridiska kan ge mig en grundstruktur att stå på ibland. Och jag vet ju från min psykoterapiutbildning hur tanke och känsla hänger ihop.

Det är lunchdags. Lina Axelsson Kihlblom smattrar genom korridorerna till matsalen där hon sjunker ner med sin lasagne hos tre tjejer i nian. De grubblar redan över sina gymnasieval; en vill bli barnläkare, en annan jurist och en tredje vill bygga hus, men de tvekar inför studierna – måste man verkligen gå natur om man ska bli läkare?

– Plugga är det roligaste jag har gjort i hela mitt liv! Nu är jag bara en morsa som betalar räkningar i förorten, säger Lina Axelsson Kihlblom.

Det låter inte särskilt motiverande, men å andra sidan är det knappast någon som tror henne.

*Katarina Bjärvall är frilansjournalist.
chefochledarskap@lararforbundet.se*

Världen förändras. Gör du?

På Skolporten tar vi lärande och kunskap på allvar. Vår målsättning är att du som arbetar med undervisning ska ha tillgång till:

- Dagsaktuella skolnyheter
- De senaste forskningsrönen
- Viktig skolutveckling

Skolporten ger dig verktygen du behöver för att förändra världen.

 www.skolporten.se

 SKOLPORTEN